РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от проф. Георги Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална програма „Академично развитие на българския жестов език“*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 91в, ал. 2 от Закона за висшето образование и чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална програма „Академично развитие на българския жестов език“, разработен в периода 2024 – 2025 г. в сътрудничество с представители на академичната общност и общността на глухите и съгласуван със Съвета за българския жестов език.

Във връзка с приемането на Закона за българския жестов език през 2021 г. и неговото ефективно прилагане, както и с признаването на българския жестов език (БЖЕ) като пълноценен естествен език на глухите хора в България, националната програма е насочена към създаването на специализиран Научноизследователски и образователен център по БЖЕ към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с национален обхват като стратегическа национална инвестиция за развитието на БЖЕ на академично

ПРОЕКТ

ниво. Тя е израз на целенасочените усилия за академичното развитие на езика на фона на недостатъчна научна база и систематично лингвистично изследване на БЖЕ. С националната програма се целят неговите стандартизация и интеграция във висшето образование и изграждане на устойчив академичен капацитет и респективно намаляване на рисковете определени групи и практики да изостанат по отношение на технологичното развитие и ускорената дигитализация.

Националната програма има за цел, от една страна, да подпомогне равнопоставеността на глухите хора чрез интегриране на БЖЕ във висшето образование в България, а от друга – да създаде устойчива, академично и институционално призната национална структура за научноизследователска и преподавателска дейност, както и за развитие на БЖЕ. По-конкретно това се изразява в създаването и развитието на капацитета на научноизследователския и образователен център по БЖЕ към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и в интегриране на БЖЕ в професионално направление 2.1. „Филология“ от област на висшето образование „Хуманитарни науки”.

Прилагането на международни стандарти и научната омреженост с най-развитите в областта страни ще допринесе за научната и културната видимост на академичната общност, която анализира езиковите особености на БЖЕ и разработва съвременни билингвални програми, иновативни методики за образование на хората с увреден слух, в частност – осигурявайки цялостна подкрепа за глухите студенти, докторанти и млади учени. Във връзка с това осъществяването на съвременни езикови анализи, развитие на преводачески инструменти и на езикови технологии, които са ключови за съвременното и качествено образование и за публичната комуникация, ще спомогне за качествената подготовка на учители, преводачи и изследователи. Академичното развитие на езика е пряко свързано с гарантирането на равен достъп до образование и социално участие на глухите хора. Центърът към Софийския университет ще подпомага приобщаването на глухи студенти и докторанти, като разработва специализирани учебни програми по и на БЖЕ и подготвя глухи преподаватели и изследователи. Развитието на неговия капацитет ще гарантира, че ползвателите и носителите на БЖЕ имат достъп до съвременни, научно обосновани и ефективни образователни практики.

Националната програма е структурирана в четири модула със съответните дейности: Разкриване на научноизследователски и образователен център по БЖЕ, администриране и развитие на неговия капацитет; научноизследователска дейност; академични образователни програми и програми за обучение; международна дейност.

Бенефициер по програмата ще бъде Софийският университет „Св. Климент Охридски”, който ще може да извършва своите дейности в партньорство с други висши

ПРОЕКТ

училища и научноизследователски центрове във и извън Република България с организации, подкрепящи международния обмен, неправителствени организации, ангажирани с глухата общност неправителствени организации и други физически и юридически лица.

Предвижда се срокът за изпълнение на програмата да бъде 60 месеца.

Бюджетът, заложен за програмата, е с общ размер от 2 750 000 (два милиона седемстотин и петдесет хиляди) евро.

Чрез изпълнението на националната програма се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- функциониращ Център по БЖЕ с национален обхват, административна, кадрова и материална обезпеченост и с разпознаваема идентичност на Центъра;
- изграден лингвистичен корпус на БЖЕ с многоезични анотации, в т.ч. видео материали, проведени научни изследвания и форуми, реализирани публикации и повишен капацитет за академична работа по БЖЕ;
- разкрита специалност „Филология – български жестов език“ на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление 2.1. „Филология“ и акредитирана докторска програма, подготвени преподаватели и защитили докторанти по БЖЕ;
- интеграция и повишен престиж на Центъра в международни академични мрежи и съвместни дейности (разработени проекти, съвместни публикации и др.) с чуждестранни партньори, вкл. привлечени гост-преподаватели/ментори.

Предложеният проект на акт не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджет на Министерството на образованието и науката. За изпълнението на Националната програма не са необходими допълнителни средства, тъй като се предвижда тя да бъде финансирана от бюджета на Министерството на образованието и науката за съответната година.

Проектът на Решение не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и приложена финансова обосновка по формата на Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените бележки и предложения са включени в справка за отразяването им.

ПРОЕКТ

На основание чл. 66 и чл. 69, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация проектът на акт и докладът към него са публикувани на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации. Справка за постъпилите предложения заедно с обосновката за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации е публикувана на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и Портала за обществени консултации.

Проектът на Решение не въвежда норми на европейското право, поради което не се изготвя справка за съответствието му.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 91в, ал. 2 от Закона за висшето образование и чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална програма „Академично развитие на българския жестов език“.

X

ПРОФ. ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ